

Asia: VN/33004/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lääkkeiden velvoitevarastoinnista annetun lain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi lääkkeiden velvoitevarastoinnista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomiot määritelmistä (lain 3 §)

-

2. Huomiot lääkeryhmistä ja -aineista (lain 4 § sekä asetuksen 1 § ja liite)

SOSTE pitää perusteltuna lääkeryhmien ja lääkeaineluettelon säännöllistä päivittämistä vastaamaan muuttuvaa lääkehoitoa ja terveydenhuollon tarpeita. Päivityksissä tulee varmistaa, että velvoitevarastoinnin ulkopuolelle ei jää lääkkeitä, joiden saatavuushäiriöillä voisi olla merkittäviä vaikutuksia potilaiden terveyteen, toimintakykyyn tai henkeen.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää pitkäaikaissairauksien hoidossa käytettäviin lääkkeisiin sekä sellaisiin lääkkeisiin, joille ei ole helposti saatavilla korvaavia valmisteita.

3. Huomiot varastointivelvollisten varastointivelvoitteesta (lain 5–8 a §)

SOSTE pitää tärkeänä, että velvoitevarastointijärjestelmä säilyy riittävän vahvana turvaamaan lääkkeiden saatavuuden myös poikkeusoloissa, kansainvälisissä toimitusketjujen häiriöissä sekä muissa kriisitilanteissa.

Velvoitteiden mahdollisesta keventämisestä huolimatta tulee varmistaa, ettei lääkkeiden saatavuus heikkene eikä lääkepuutteiden riski kasva.

4. Huomiot varastointivelvoitteen helpotuksista (lain 10, 11, 15 ja 16 § sekä asetuksen 2 ja 3 §)

-

5. Huomiot korvauksista (lain 12 § ja asetuksen 4 §)

-

6. Huomiot muutoksenhausta (lain 20 §)

-

7. Huomiot voimaantulosta

-

8. Huomiot vaikutusten arvioinnista

SOSTE pitää tärkeänä, että vaikutusarvioinnissa tarkastellaan taloudellisten ja hallinnollisten vaikutusten lisäksi myös vaikutuksia ihmisiin. Erityisesti olisi hyödyllistä arvioida, miten ehdotetut muutokset voivat vaikuttaa lääkkeiden saatavuuteen, lääkehoidon jatkuvuuteen sekä pitkäaikaissairaiden, ikääntyneiden ja muiden paljon lääkkeitä käyttävien henkilöiden asemaan erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Lisäksi olisi hyödyllistä arvioida muutosten vaikutuksia sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaan tilanteissa, joissa lääkkeiden saatavuudessa ilmenee häiriöitä.

9. Muut huomiot

Lääkkeiden huoltovarmuus on keskeinen osa yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Viime vuosien kokemukset koronapandemiasta, kansainvälisten toimitusketjujen häiriöistä ja geopolitiittisen tilanteen muutoksista korostavat tarvetta ylläpitää riittävää kansallista varautumista.

SOSTE pitää tärkeänä, että velvoitevarastointijärjestelmää kehitetään pitkäjänteisesti siten, että se tukee sekä lääkkeiden saatavuutta että väestön luottamusta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakykyyn myös häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Tamminiemi Marja
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry